
OBSAH

Úvod	7
1 Vznik sociologie.....	11
1.1 Kdy, jak a proč sociologie vznikla	11
1.1.1 Sociálně politické okolnosti vzniku sociologie.....	11
1.1.2 Filozofické okolnosti vzniku sociologie.....	12
1.2 Institucionalizace sociálních věd v 19. století a emancipace sociologie.....	12
2 Předmět, metoda, struktura a funkce sociologie. Sociologie a zdravý rozum	15
2.1 Předmět sociologie	15
2.1.1 Ontologická východiska vymezení charakteru sociální reality..	15
2.1.2 Sociologické antinomie	18
2.1.3 Vymezení předmětu sociologie	26
2.2 Metoda sociologie.....	27
2.2.1 Vysvětlení	27
2.2.2 Porozumění.....	28
2.2.3 Pozitivismus	28
2.2.4 Interpretativní sociologie	32
2.3 Multiparadigmatičnost sociologie.....	33
2.4 Struktura sociologie	35
2.4.1 Příbuzné a pomocné vědy	35
2.4.2 Struktura sociologie	35
2.5 Funkce sociologie, aneb k čemu může být sociologie užitečná?	36
2.6 Kdo je to sociolog?.....	37
2.7 Sociologie a zdravý rozum	40
3 Podmínky existence společnosti. Nástroje vytváření společnosti	43
3.1 Nesociální podmínky existence společnosti	43
3.1.1 Vnější nesociální (přírodní) podmínky.....	44
3.1.2 Vnitřní nesociální (přírodní) podmínky – biosociální podmínky	46

3.1.3	Demografické podmínky existence společnosti.....	47
3.1.4	Sociální podmínky existence společnosti	50
4	Společnost	53
4.1	Společnost ve strukturálním funkcionalismu	54
4.1.1	Sociální struktura, sociální pozice a sociální role	54
4.1.2	Vertikální diferenciacie sociální struktury.....	56
4.1.3	Sociální skupina, typy vazeb	56
4.1.4	Stratifikační rozdělení společnosti	59
4.1.5	Sociální vrstvy podle Talcotta Parsonse	60
4.2	Pojetí společnosti v teorii konfliktu.....	65
4.2.1	Třídní rozdělení společnosti. Sociální třídy.....	65
4.2.2	Teorie tříd Karla Marxe	66
4.2.3	Ralf Dahrendorf: zájmy a skupiny.....	67
4.2.4	Pierre Bourdieu: sociální prostor	70
4.3	Společnost ve fenomenologické sociologii.....	72
4.4	Společnost v symbolickém interakcionismu.....	77
4.4.1	Max Weber	77
4.4.2	Herbert Blumer.....	79
5	Člověk.....	81
5.1	Zspolečenšťování ve strukturálním funkcionalismu.....	83
5.1.1	Émile Durkheim: člověk jako přírodní a morální bytost.....	83
5.1.2	Talcott Parsons: člověk jako konformní bytost.....	86
5.2	Zspolečenšťování v teorii konfliktu	90
5.2.1	Karel Marx: člověk jako rodová bytost	92
5.2.2	Ralf Dahrendorf	94
5.2.3	Pierre Bourdieu	94
5.3	Zspolečenšťování ve fenomenologické sociologii.....	96
5.3.1	Primární socializace.....	96
5.3.2	Sekundární socializace.....	98
5.3.3	Mapa světa: světový názor jednotlivce.....	100
5.4	Zspolečenšťování v symbolickém interakcionismu	102
5.4.1	Georg Herbert Mead.....	104
5.4.2	Herbert Blumer.....	107

6	Sociální jednání. Deviantní jednání	111
6.1	Sociální jednání a sociální deviace ve strukturálním funkcionalismu	112
6.1.1	Sociální jednání	112
6.1.2	Sociální deviace ve strukturálním funkcionalismu	115
6.2	Sociální jednání a deviantní jednání v teorii konfliktu	125
6.2.1	Sociální jednání	125
6.2.2	Sociální deviace	127
6.3	Sociální jednání a sociální deviace ve fenomenologické sociologii	129
6.3.1	Sociální jednání	129
6.3.2	Sociální deviace	131
6.4	Sociální jednání a sociální deviace v symbolickém interakcionismu.....	133
6.4.1	Sociální jednání	133
6.4.2	Sociální deviace	138
	Závěr	143
	Seznam doporučené literatury.....	145
	Seznam použité literatury.....	147
	Rejstřík jmenný a předmětový.....	149

dětem sociálního života společností, skupin i jednotlivců - sociologie. Rozsah sociologie je poměrně široký: zajímá ji toho hodně. Např. co si lidé půli v dopisech, jak a proč se křičejí, jak přichází své lidi, proč se navzájem vraždí a nezávidí, jak se chovají na ulici, v práci nebo třeba v domácnosti. Sociologii však také zajímají velké sociální procesy, třeba politické nebo ekonomické. V posledních desetiletích se sociologie věnuje i různým také globálním sociálním procesům.

V tomto oboru sociologie jsou tedy tři základní, naše vlastní jednání a protřívění, naše rodina i naše práce, naše děti, naše společenství, kterými se podílíme na řízení a správě naší společnosti, naše voličská chování, společenské přerady i fungování společnosti.

Všichni z vlastní zkušenosti o těchto věcech něco víme. Víme o nich, protože jinak bychom ve společnosti vůbec nemohli žít. Všichni disponujeme určitými předpoklady, které obsahují zvláštní propíjetou poznatků, myšlí, náhledů, názorů, vědomostí, vůle a poučků. Sociologové bráníto jevů a procesů i říkájí zdravý rozum. Lidé mají něco myslet si, že zdravý rozum úplně stačí pro pochopení společnosti i pro poskytnutí nejen vhodné odpovědi, které jsme naznačili shora, ale i vhodné řešení. Vypadá to, že sociologie není k ničemu užitečná, protože všechno, co nás a hlavoč obyčejně utěšuje něco, co už všichni víme.